

CÂU 1. QUYỀN LỰC NHÀ NƯỚC VÀ ĐIỂM MỚI VỀ QUY ĐỊNH NÀY TRONG HIẾN PHÁP NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM?

Điều 2 Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (sau đây gọi là Hiến pháp năm 2013) quy định:

- Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân.

- Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam do Nhân dân làm chủ; tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức.

- Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp.

Như vậy, quyền lực nhà nước được quy định trong Hiến pháp năm 2013 đã có những điểm mới quan trọng sau:

- Tiếp tục thể hiện xuyên suốt, nhất quán quan điểm "tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức" nhưng bổ sung điểm mới quan trọng là: "Nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam do nhân dân làm chủ" (khoản 2 Điều 2).

- Bổ sung và phát triển nguyên tắc kiểm soát quyền lực: "Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp" (Khoản 3 Điều 2). Đây là điểm mới quan trọng của Hiến pháp năm 2013 so với các hiến pháp trước đây vì lần đầu tiên trong lịch sử lập

hiến, nguyên tắc: "kiểm soát quyền lực" được ghi nhận trong Hiến pháp.

- Lần đầu tiên trong lịch sử lập hiến, việc "nhân dân thực hiện quyền lực nhà nước bằng dân chủ trực tiếp" được quy định đầy đủ và phát triển thành nguyên tắc trong hiến pháp. Nguyên tắc này được thể hiện nhất quán trong toàn bộ Hiến pháp năm 2013, từ chế độ chính trị, quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân đến các thiết chế trong bộ máy nhà nước.

CÂU 2. HIẾN PHÁP NĂM 2013 QUY ĐỊNH NHƯ THẾ NÀO VỀ VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM? QUY ĐỊNH NÀY CÓ ĐIỂM GÌ MỚI SO VỚI HIẾN PHÁP NĂM 1992?

Theo quy định tại Điều 4 Hiến pháp năm 2013 thì vai trò lãnh đạo của Đảng cộng sản Việt Nam được quy định như sau:

- Đảng Cộng sản Việt Nam - Đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc, lấy chủ nghĩa Mác - Lê nin và tư

tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, là lực lượng lãnh đạo Nhà nước và xã hội.

- Đảng Cộng sản Việt Nam gắn bó mật thiết với Nhân dân, phục vụ Nhân dân, chịu sự giám sát của Nhân dân, chịu trách nhiệm trước Nhân dân về những quyết định của mình.

- Các tổ chức của Đảng và đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật.

Như vậy, kế thừa quy định tại Điều 4 Hiến pháp 1992, Hiến pháp năm 2013 tiếp tục khẳng định tính lịch sử, tính tất yếu khách quan sự lãnh đạo của Đảng đối với quá trình cách mạng, xây dựng và bảo vệ tổ quốc của nước ta. Tuy nhiên, Hiến pháp năm 2013, đã có những bổ sung và phát triển quan trọng sau:

- So với Hiến pháp 1992, Hiến pháp năm 2013 có sự bổ sung và phát triển quan trọng vì đã khẳng định đầy đủ hơn bản chất, vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam là *đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và dân tộc Việt Nam*.

- Bổ sung vào Điều 4 quy định về trách nhiệm của Đảng phải gắn bó mật thiết với Nhân dân, phục vụ Nhân dân, chịu sự giám sát của Nhân dân, chịu trách nhiệm trước Nhân dân về những quyết định của mình. Sự bổ sung này thể hiện bản chất tiên phong, cách mạng, quy định rõ trách nhiệm chính trị-pháp lý của Đảng đối với nhân dân.

- Hiến pháp năm 2013 không chỉ khẳng định các tổ chức của Đảng mà còn quy định trách nhiệm của Đảng viên Đảng cộng sản Việt Nam hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và Pháp luật.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng

CÂU 3. HIẾN PHÁP NĂM 2013 QUY ĐỊNH NHƯ THẾ NÀO VỀ QUAN HỆ GIỮA CÁC DÂN TỘC TRÊN ĐẤT NƯỚC VIỆT NAM ?

Hiến pháp năm 2013 tiếp tục khẳng định quan hệ giữa các dân tộc trên đất nước Việt Nam như sau: *"Các dân tộc bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng và giúp nhau cùng phát triển; nghiêm cấm mọi hành vi kỳ thị, chia rẽ dân tộc. Ngôn ngữ quốc gia là tiếng Việt. Các dân tộc có quyền dùng tiếng nói, chữ viết, giữ gìn bản sắc dân tộc, phát huy phong tục, tập quán, truyền thống và văn hóa tốt đẹp của mình. Nhà nước thực hiện chính sách phát triển toàn diện và tạo điều kiện để các dân tộc thiểu số phát huy nội lực, cùng phát triển với đất nước"* (Điều 5).

CÂU 4. MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VÀ CÁC TỔ CHỨC THÀNH VIÊN CỦA MẶT TRẬN ĐƯỢC HIẾN PHÁP NĂM 2013 QUY ĐỊNH NHƯ THẾ NÀO?

Hiến pháp năm 2013 tiếp tục kế thừa Hiến pháp năm 1992 quy định Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân nhưng bổ sung vai trò của Mặt trận *trong tập hợp, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội, giám sát, phản biện xã hội*; đồng thời tiếp tục khẳng định trách nhiệm của Mặt trận tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước, hoạt động đối ngoại nhân dân góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (Điều 9).

Hiến pháp năm 2013 tiếp tục kế thừa Hiến pháp năm 1992 về Công đoàn, Hiến pháp đã bổ sung vai trò, trách nhiệm của Công đoàn phù hợp với giai đoạn phát triển mới của đất nước (Điều 10). Bên cạnh đó, Hiến pháp có sự bổ sung, phát triển quan trọng trong việc *ghi*

nhận vị trí, vai trò của Hội nông dân Việt Nam, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam, Hội cựu chiến binh Việt Nam là các tổ chức chính trị - xã hội đại diện và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của thành viên, hội viên tổ chức mình, cùng các tổ chức thành viên khác của Mặt trận phối hợp và thống nhất hành động trong Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (khoản 2 Điều 9).

CÂU 5. CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI CỦA VIỆT NAM ĐÃ ĐƯỢC HIẾN PHÁP NĂM 2013 SỬA ĐỔI, BỔ SUNG NHƯ THẾ NÀO CHO PHÙ HỢP VỚI TÌNH HÌNH MỚI?

Hiến pháp năm 2013 đã sửa đổi, bổ sung chính sách đối ngoại của nước ta cho phù hợp với tình hình mới như sau:

- Khẳng định nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thực hiện nhất quán *đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập, hợp tác quốc tế* trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau, bình đẳng, cùng có lợi; tuân thủ Hiến chương Liên hợp quốc và điều ước quốc tế mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên (Điều 12);

- Hiến pháp năm 2013 nêu rõ Việt Nam là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế. Việc trở thành thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế là một đòi hỏi tất yếu góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế;

- Lợi ích quốc gia, dân tộc được nhấn mạnh trong Hiến pháp năm 2013. Đây vừa là mục tiêu, vừa là cơ sở cho hoạt động đối ngoại.

BỘ TƯ PHÁP VỤ PHỔ BIẾN, GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

TÌM HIỂU MỘT SỐ QUY ĐỊNH VỀ CHẾ ĐỘ CHÍNH TRỊ TRONG HIẾN PHÁP NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

(Theo Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam)

